

Súčasná Hložníková knižná grafika sa ešte zreteľnejšie primkyna k jeho voľnej grafike a naznačuje novú syntézu v smere k značnej hypertrofii, prerastajúcej do voľnej skladby foriem a realít. Prvé náznaky týchto premien sa ohlásili v Karvašových novelách *S nami a proti nám* (1959) a v linorytoch k Bednárovmu románu *Cudzí* (1960). Toto nové obdobie vystupňovanej grafičnosti prebiehalo paralelne s tendenciami vo voľnej grafike, vyjadrujúcej obavy pred zajtrajškom v grafických cykloch *Atómový teror* (1958), *Stroncium 90* (1958) a v iných.

Rozsiahle a mnohotvárne ilustračné dielo Vincenta Hložníka, uznávané nielen domácou, ale aj zahraničnou umeleckou kritikou, je v plnom rozkvetu. Vďaka vzácnnej obrazotvornosti a kresliarskemu talentu, ako aj študijnou prípravou a nevšednou húževnatosťou obohatil slovenskú knižnú grafiku o moderný, expresívne ladený výraz, ktorý v čierno-bielej technike gravituje k voľnej grafike. Svojrážnou fantazijnosťou a bravúrne ovládanou technikou umocňuje autorove myšlienky a speje ku kongeniálnemu riešeniu výtvarného sprevádzania literárnej predlohy.

Osobitne treba vyzdvihnúť kresbu a svojrážne kompozičné postupy ilustrátora. Pavučinovo jemná kresba, jej súmerná intenzita a chvejivosť je azda najtypickejším štruktúrnym znakom lineamentu Hložníkových perokresieb. Tieto formové znaky si kresba zachováva nielen keď je jediným nositeľom výrazu, ale aj pri kolorovaných ilustráciách.

Nekonvenčné a novátorské sú kompozičné princípy ilustrátorove. Výjavy komponuje často na viacplánovej základni a na perspektívnom skracovaní, pričom zužitkúva skúsenosti z kinematografie; v prvom pláne predimenzuje detail, zvyšuje ho nadhľadom alebo podhľadom a v ďalšom pláne ho kompozične vyvažuje kontrastným výjavom.

Hložníkovo prínos do československej knižnej kultúry a osobitne do slovenskej knižnej grafiky má primárny význam. Pod umelcovým vedením vyrástla najmladšia generácia ilustrátorov: Lebiš, Brunovský, Bombová, Gergeľová a ďalší. Táto generácia už plne zasahuje do súčasnej ilustračnej tvorby, pristupuje nekonvenčne k literárnej predlohe a snaží sa komplexne riešiť výtvarnú stránku knihy v spolupráci s upravovateľom a výtvarným redaktorom.

Za ilustrácie k Andersenovým *Rozprávkam* a k *Príbehom z tisíc a jednej noci* dostal umelec na Medzinárodnej výstave knižného umenia v Lipsku roku 1959 striebornú medailu. Mimoriadne priaznivo ohodnotili na tejto výstave Hložníkovu pedagogickú činnosť udelením zlatej medaily Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave so zvláštnym zreteľom na vystavené práce jeho žiakov z odboru užitej grafiky.

Ilustračná tvorba Vincenta Hložníka si vyhĺbila svoje riešenie v mohutnom toku súčasnej československej knižnej kultúry a prekračuje prvý raz v skromných dejinách slovenskej knižnej grafiky — spolu s dielami Trnku, Svolinského, Strnadela, Hoffmeistera a ďalších — hranice republiky.

Niektoré dáta zo života Vincenta Hložníka

Maliar, grafik a ilustrátor Vincent Hložník sa narodil 22. X. 1919 vo Svederníku pri Žiline.

Po vychodení základných škôl v rodnej obci a štyroch tried reálneho gymnázia v Žiline študoval od roku 1937 na Umeleckopriemyselnej škole v Prahe, v oddelení monumentálnej maľby profesora Františka Kyselu. Absolutórium dostal na tejto škole roku 1942. Samostatné výstavy mal v Bratislave (1942, 1943, 1948, 1949 a 1957), v Žiline (1945), v Budapešti, Székesfehérvári a Szegedíne (1957), v Kijeve (1958), v Mexiku (1958), vo Varšave (1960) a v Káhire (1961). Okrem individuálnych výstav umelec sa zúčastňuje na výstavách Československého

a Slovenského sväzu výtvarných umelcov, usporiadaných doma i v zahraničí.

Zaslúžilý umelec Vincent Hložník je dvojnásobným laureátom štátnej ceny a nositeľom niekoľkých domácich a zahraničných cien a odmien. Je profesorom a bývalým rektorom Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave. Je členom tvorivej skupiny umelcov združených v Skupine 29. augusta. Cesty a študijné pobyty: Taliansko (1949), Holandsko (1956), Maďarsko, Francúzsko (1957), Mexiko a SSSR (1958) a Nemecká demokratická republika (1959). Natrvalo sa usadil v Bratislave roku 1952.